

рожево-червоного кольору на початку червня і зберігає його до кінця жовтня. Пік інтенсивності такого забарвлення припадає на кінець червня – середину серпня.

Таким чином, сумарна тривалість періодів з яскравим забарвленням листя у *P. persica* становить 150–160 днів, що значно більше ніж у багатьох видів з ефектною осінньою палітрою, таких як *Acer palmatum*, *Euonymus alatus*, *Fothergilla major*, *Rhus typhina* та ін.

Підсумовуючи вище наведене, можна зробити висновок, що *Parrotia persica* є перспективною декоративною рослиною для садово-паркового будівництва західних регіонів України, а основними вагомими причинами її обмеженого використання слід вважати недостатню популяризацію, складнощі з отриманням матеріалу для розмноження та його вирощуванням і, як наслідок цього, відсутність саджанців власного виробництва. Останнє може бути прийняте як першочергове завдання для наступних досліджень даного виду.

**Карпенко В. П., ,Пригуляк Р. М., Даценко А. А.
ВПЛИВ БІОЛОГІЧНИХ ПРЕПАРАТІВ НА ІНТЕНСИВНІСТЬ
ДИХАННЯ РОСЛИН ГРЕЧКИ**

Уманський національний університет садівництва
вул. Інститутська, 1 м. Умань, 20305 Україна
e-mail: adatsienko86@mail.ru

Karpenko V.P., Prytulyak R.M., Datsenko A.A. THE INFLUENCE OF BIOLOGICALS ON RESPIRATIONS INTENSITY OF BUCKWHEAT. The research results regarding respiration intensity of buckwheat by 27 % under the use of biological Diazobakteryn and plant growth regulators Radostym were established.

Uman National University of Horticulture, Cherkasy region., Uman, Instytutaska Street, 1, 20305

Загальновідомо, що усі основні фізіолого-біохімічні перетворення в рослинному організмі, у тому числі дихання, залежать від низки зовнішніх і внутрішніх чинників.

У зв'язку з цим у посівах гречки сорту Єлена в 2010–2012 рр. в умовах дослідного поля Уманського НУС було проведено дослідження інтенсивності дихання рослин модифікованим методом (Грицаєнко, Карпенко, Даценко, 2016) за обробки насіння гречки перед сівбою мікробіологічним препаратом Діазобактерин (штами бактерій *Azospirillum brasilense* 18 – 21410) у нормах 150, 175 і 200 мл окремо та сумісно з регулятором росту рослин Радостим (Емістим С – 0,3 г/л, калієва сіль альфа-нафтилоцтової кислоти – 1,0 мг/л та мікроелементи) у нормі 250 мл/т. На фоні застосування вищеназваних препаратів посіви гречки у фазі першої пари справжніх листків обприскували Радостимом у нормі 50 мл/га.

Встановлено, що у середньому (за 2010–2012 рр.) досліджень передпосівна інокуляція насіння Діазобактерином у нормах 150–200 мл на гектарну норму насіння сприяла зростанню інтенсивності дихання рослин гречки на 3–7%. Застосування Радостиму на фоні обробки насіння Діазобактерином у нормах 150–200 мл підвищувало інтенсивність дихання рослин до 0,80–0,83 мг виділеного CO₂/г сирової маси за 1 годину, що перевищувало контроль на 8–12%. Найбільше підвищення показників інтенсивності дихання рослин гречки на 27 % було відмічено за дії Діа-

зобактерину у нормі 200 мл у суміші з Радостимом у нормі 250 мл/т після обробки насіння та наступного обприскування посівів Радостимом у нормі 50 мл/га.

Таким чином, найбільш інтенсивний перебіг дихання у рослинах гречки простежується за комплексного використання у посівах препаратів: Діазобактерин (обробка насіння) + Радостим (обробка насіння) + Радостим (обробка посівів). Це є свідченням того, що дихання є головною ланкою обміну речовин, а підвищення його інтенсивності у рослинах гречки за дії МБП і РРР відображає загальноновизначений взаємозв'язок: фотосинтез → асиміляти → дихання → ріст та підтверджує важливість участі в ростових процесах двох головних циклів – фотосинтезу й дихання.

Пида С., Гурська О., Тригуба О.

ОСОБЛИВОСТІ АЛЕЛОПАТИЧНОЇ АКТИВНОСТІ ВИДІВ РОДУ PYRETHRUM ZINN.

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль, 46027, Україна
e-mail: spyda@ukr.net

Pyda S., Gurs'ka O., Tryhuba O. FEATURES OF ALLELOPATHIC ACTIVITY OF SPECIES OF THE GENUS PYRETHRUM ZINN. The thesis focuses on the allelopathic activity of vegetative and generative organs, vegetable remains and rhizosphere soil of species *Pyrethrum parthenium* (L.) Smith. and *Pyrethrum coccineum* (Willd.) Worosch. The research defines the contribution of some groups of biologically active compounds in the formation of allelopathic effects and aftereffects of plant exudations.

Важливим завданням сучасної біології є дослідження механізмів взаємодії між різними живими організмами, які відбуваються на усіх рівнях організації живого та забезпечують взаємозв'язок і взаєморегуляцію екосистеми. Незважаючи на значну господарську цінність і активну інтродукцію видів роду *Pyrethrum* Zinn. в Україні їх алелопатичний потенціал вивчений фрагментарно.

Метою роботи було з'ясувати алелопатичну активність екзометаболітів видів *P. parthenium* (L.) Smith. (сорти White Gem, Phlora Pleno, Golden Ball, Snowball) та *P. coccineum* (Willd.) Worosch і встановити роль окремих груп біологічно активних речовин (БАР) у формуванні алелопатичної дії рослинних виділень.

Встановлено, що види *P. parthenium* та *P. coccineum* успішно інтродуковані в ґрунтово-кліматичних умовах Західного Лісостепу, проходять повний цикл розвитку, формують життєздатне насіння, створюють сприятливий алелопатичний режим і не викликають ґрунтової. За вмістом фітоінгібіторів у водних, спирторозчинних і летких виділеннях органи *P. parthenium* і *P. coccineum* розташовуються наступним чином: насіння>листки>суцвіття>стебла>корені. Пік алелопатичної активності листків припадає на початок вегетації та цвітіння, суцвіття – цвітіння-плодоношення. Піретрум дівочий накопичує найбільше фітоінгібіторів. Найвищу алелопатичну активність виявляють водорозчинні виділення сортів Phlora Pleno і Snowball, спирторозчинні екстракти White Gem, Golden Ball та Phlora Pleno, леткі сполуки Snowball і White Gem. Значний вміст фітоінгібіторів виявлено у водних екстрактах післяжнивних решток Snowball і Golden Ball, спиртових витяжках Golden Ball та Phlora Pleno. Алелопатична активність ризосферного ґрунту піретрумів зростає впродовж вегетації рослин, максимальну - виявлено під час бутонізації-цвітіння.